

USTAWA

z dnia 16 października 1991 r.

o zatrudnieniu i bezrobociu.

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. 1. Ustawa określa zadania państwa w zakresie zatrudnienia, przeciwdziałania bezrobociu i łagodzenia jego skutków.

2. Ustawa ma zastosowanie do poszukujących pracy i ją podejmujących w ramach stosunku pracy. Przepisy ustawy stosuje się odpowiednio do podejmujących pracę na podstawie umowy o pracę nakładczą lub umowy agencyjnej.

Art. 2. 1. Ilekroć w ustawie jest mowa o:

- 1) zakładzie pracy — oznacza to zakład pracy w rozumieniu Kodeksu pracy oraz osobę fizyczną zatrudniającą pracowników w celach zarobkowych,
- 2) organach zatrudnienia — oznacza to odpowiednie terenowe organy rządowej administracji specjalnej,
- 3) najniższym wynagrodzeniu — oznacza to najniższe wynagrodzenie pracowników, ogłaszane przez Ministra Pracy i Polityki Socjalnej w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” na podstawie odrębnych przepisów,
- 4) przeciętnym wynagrodzeniu — oznacza to przeciętne miesięczne wynagrodzenie pracowników w gospodarce społecznej w poprzednim kwartale, od dnia ogłoszenia przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, na podstawie przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin,
- 5) przewidywanym przeciętnym wynagrodzeniu — oznacza to prognozę przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia pracowników w gospodarce społecznej, ogłaszaną przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” na podstawie odrębnych przepisów,

- 6) wynagrodzeniu — oznacza to, z zastrzeżeniem ust. 5, wynagrodzenie miesięczne, pobierane w ostatnim zakładzie pracy, obliczone według zasad ustalonych dla ekwiwalentu pieniężnego za urlop wypoczynkowy, z wyłączeniem wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych,
- 7) zasiłku — oznacza to zasiłek dla bezrobotnych,
- 8) zasiłku szkoleniowym — oznacza to zasiłek wypłacany bezrobotnym w czasie przyuczenia do zawodu lub przekwalifikowania,
- 9) bezrobotnym — oznacza to osobę zdolną do pracy i gotową do jej podjęcia w ramach stosunku pracy w pełnym wymiarze czasu pracy, pozostającą bez pracy i nie uczącą się w szkole, z wyjątkiem szkół wieczorowych i zaocznych, o ile podjęła naukę w szkole wieczorowej lub zaocznej w okresie zatrudnienia, zarejestrowaną we właściwym dla miejsca zamieszkania rejonowym urzędzie pracy, jeżeli:
 - a) ukończyła 18 lat, z zastrzeżeniem pkt 13 lit. b) i c) oraz przypadków rozwiązania z młodocianym umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego z przyczyn dotyczących zakładu pracy,
 - b) kobieta nie ukończyła 60 lat, a mężczyzna 65 lat,
 - c) nie nabyła prawa do emerytury,
 - d) osoba ta ani jej małżonek nie jest właścicielem lub posiadaczem (samoistnym lub zależnym) gospodarstwa rolnego o powierzchni użytków rolnych powyżej 1 ha przeliczeniowego albo gospodarstwa stanowiącego dział specjalny produkcji rolnej w rozumieniu przepisów podatkowych, chyba że wysokość podatku rolnego z tego gospodarstwa nie przekracza wysokości podatku rolnego z 1 ha przeliczeniowego,
 - e) nie prowadzi pozarolniczej działalności gospodarczej lub nie podlega ubezpieczeniu społecznemu z tytułu innej działalności, z zastrzeżeniem lit. d),
 - f) będąc osobą niepełnosprawną może podjąć pracę, co najmniej w połowie wymiaru czasu pracy, jeżeli jest to uzasadnione sytuacją zdrowotną,

- 10) dodatkowym miejscu pracy — oznacza to miejsce pracy utworzone przez zakład pracy na wniosek organu zatrudnienia z przeznaczeniem dla zarejestrowanych bezrobotnych,
- 11) pracach interwencyjnych — oznacza to wykonywanie w zakładzie pracy, w okresie nie dłuższym niż 6 miesięcy, pracy inicjowanej dla bezrobotnych przez organ zatrudnienia,
- 12) absolwentach szkół wyższych — oznacza to absolwentów szkół wyższych studiów dziennych w okresie 12 miesięcy od dnia ukończenia studiów,
- 13) absolwentach szkół zawodowych lub ogólnokształcących — oznacza to:
 - a) absolwentów szkół dla niepracujących średnich zawodowych, w tym studiów policealnych, liceów ogólnokształcących oraz innych liceów, a także zasadniczych szkół zawodowych — w okresie 12 miesięcy od dnia ukończenia szkoły,
 - b) absolwentów specjalnych szkół podstawowych w okresie 12 miesięcy od ukończenia szkoły,
 - c) osoby niepełnosprawne w okresie 12 miesięcy od dnia uzyskania uprawnień do wykonywania określonego zawodu, poszukujące pracy po raz pierwszy,
- 14) cudzoziemcach — oznacza to osoby, które nie posiadają obywatelstwa polskiego ani karty stałego pobytu w Polsce,
- 15) odpowiedniej pracy — oznacza to pracę, do której bezrobotny ma przygotowanie zawodowe lub może ją wykonywać po uprzednim przyuczeniu do zawodu lub przekwalifikowaniu, jeżeli praca ta jest odpowiednia ze względu na stan zdrowia bezrobotnego, a łączny czas dojazdu do pracy i z pracy środkami komunikacji publicznej nie przekracza 3 godzin,
- 16) robotach publicznych — oznacza to wykonywanie przez bezrobotnego zorganizowanej przez organy gminy lub terenowe organy administracji rządowej pracy służącej w szczególności rozwojowi społeczno-gospodarczemu.

2. Przepisy dotyczące bezrobotnych stosuje się również do osoby:

- 1) pozostającej w stosunku pracy w wymiarze czasu pracy — z przyczyn dotyczących zakładu pracy — nie wyższym niż połowa obowiązującego wymiaru czasu pracy, osiągającej w miesiącu wynagrodzenie nie przekraczające połowy najniższego wynagrodzenia,
- 2) osiągającej dochody z tytułu świadczenia jakiegokolwiek pracy zarobkowej, wykonywanej na innej podstawie niż stosunek pracy, jeżeli w miesiącu nie przekraczają połowy najniższego wynagrodzenia.

3. Okresy, o których mowa w ust. 1 pkt 12 i 13 lit. a), przedłuża się o czas odbywania przez absolwenta zasadniczej albo okresowej służby wojskowej, przeszkolenia wojskowego absolwentów szkół wyższych, zasadniczej służby w obronie cywilnej lub służby zastępczej.

4. Orzecznictwo lekarskie w celu stwierdzenia zdolności bezrobotnego do pracy wykonują na wniosek rejonowego urzędu pracy zakłady opieki zdrowotnej.

5. Przepisu ust. 1 pkt 5 nie stosuje się do wynagrodzeń, o których mowa w art. 25 pkt 3.

Rozdział 2

Organy i rady zatrudnienia

Art. 3. 1. Tworzy się Urząd Pracy jako centralny urząd administracji państwowej podlegający Ministrowi Pracy i Polityki Socjalnej.

2. Kierownik Urzędu jest powoływany i odwoływany przez Prezesa Rady Ministrów na wniosek Ministra Pracy i Polityki Socjalnej, zaopiniowany przez Naczelną Radę Zatrudnienia.

3. Minister Pracy i Polityki Socjalnej określa, w drodze rozporządzenia, organizację, szczegółowe zasady i zakres działania Urzędu Pracy oraz wojewódzkich i rejonowych urzędów pracy.

Art. 4. 1. Zadania określone w ustawie realizuje Minister Pracy i Polityki Socjalnej przy pomocy podległego Urzędu Pracy oraz wojewódzkich i rejonowych urzędów pracy.

2. Minister Pracy i Polityki Socjalnej, w zakresie objętym ustawą, sprawuje nadzór i koordynuje działalność innych organów, instytucji i osób.

Art. 5. Do zadań kierownika wojewódzkiego urzędu pracy należy w szczególności:

- 1) koordynowanie działalności rejonowych urzędów pracy na terenie województwa, ustalanie liczby i zasięgu właściwości terytorialnej rejonowych urzędów pracy, po zasięgnięciu opinii wojewody,
- 2) opracowywanie analiz i ocen dotyczących problematyki zatrudnienia w województwie na potrzeby Ministra Pracy i Polityki Socjalnej oraz rad zatrudnienia,
- 3) współdziałanie z wojewódzką radą zatrudnienia w podejmowaniu przedsięwzięć zmierzających do zapobiegania negatywnym dla pracowników skutkom zwolnień z pracy oraz łagodzenia tych skutków, a zwłaszcza pozyskiwania odpowiednich miejsc pracy, przyuczenia do zawodu lub przekwalifikowania bezrobotnych oraz tworzenia miejsc pracy dla inwalidów,
- 4) opracowywanie propozycji do planów Funduszu Pracy oraz sprawozdań z wykorzystania środków Funduszu,
- 5) rozdzielanie, w szczególności rejonowym urzędom pracy, środków Funduszu Pracy oraz kontrolowanie wykorzystania tych środków,
- 6) przyjmowanie zgłoszeń od osób podejmujących pracę za granicą na podstawie umów indywidualnych z pracodawcami zagranicznymi,
- 7) wydawanie zezwoleń na zatrudnianie cudzoziemców przez zakłady pracy i osoby fizyczne, z uwzględnieniem sytuacji na rynku pracy,
- 8) organizowanie pośrednictwa pracy w skali międzywojewódzkiej,
- 9) wykonywanie zadań określonych w przepisach o zatrudnianiu i rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych,
- 10) współdziałanie z wojewódzkim organem rządowej administracji specjalnej do spraw oświaty w planowaniu i podejmowaniu przedsięwzięć w zakresie przyuczenia do zawodu lub przekwalifikowania bezrobotnych oraz w organizowaniu kształcenia zawodowego.

Art. 6. Do zadań kierownika rejonowego urzędu pracy należy w szczególności:

- 1) udzielanie pomocy bezrobotnym i poszukującym pracy w znalezieniu pracy, a także zakładom pracy w pozyskiwaniu pracowników,
- 2) podejmowanie działań zmierzających do zapobiegania negatywnym skutkom zwolnień z pracy oraz do łagodzenia tych skutków, a zwłaszcza pozyskiwania odpowiednich miejsc pracy oraz organizowania przyuczenia do zawodu lub przekwalifikowania,

- 3) rejestrowanie bezrobotnych i osób poszukujących pracy, przedstawianie im propozycji pracy lub propozycji przyuczenia do zawodu, przekwalifikowania, propozycji prac interwencyjnych i robót publicznych, a w razie braku takich możliwości, wypłacanie bezrobotnym zasiłków,
- 4) inicjowanie i finansowanie przyuczenia do zawodu lub przekwalifikowania bezrobotnych oraz wypłacanie im zasiłków szkoleniowych,
- 5) inicjowanie tworzenia dodatkowych miejsc pracy w zakładach pracy oraz udzielanie pomocy bezrobotnym w podejmowaniu działalności gospodarczej,
- 6) inicjowanie i finansowanie prac interwencyjnych,
- 7) inicjowanie i finansowanie robót publicznych,
- 8) prowadzenie poradnictwa zawodowego dla bezrobotnych i osób poszukujących pracy,
- 9) finansowanie dodatków wyrównawczych przysługujących osobom objętym przepisami o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy,
- 10) finansowanie wynagrodzeń młodocianych pracowników zakładów pracy, zatrudnionych na podstawie umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego, oraz składki na ubezpieczenia społeczne tych pracowników,
- 11) finansowanie ekwiwalentów pieniężnych przysługujących uczniom szkół zawodowych dla niepracujących w okresie praktycznej nauki zawodu w warsztatach szkolnych lub zakładach pracy, odbywanej na podstawie umowy zawartej między szkołą a zakładem pracy, oraz dodatków i premii przysługujących pracownikom za wykonywanie obowiązków opiekunów praktyk uczniowskich,
- 12) wydawanie biletów kredytowych bezrobotnym skierowanym do pracy poza miejsce stałego zamieszkania,
- 13) współdziałanie z rejonowymi radami zatrudnienia w zakresie przeciwdziałania negatywnym skutkom bezrobocia, a w szczególności przy rozdziale środków finansowych pochodzących z Funduszu Pracy.

Art. 7. 1. Tworzy się przy Ministrze Pracy i Polityki Socjalnej Naczelną Radę Zatrudnienia jako organ opiniodawczo-doradczy w sprawach zatrudnienia.

2. Do zakresu działania Naczelnej Rady Zatrudnienia należy w szczególności:

- 1) opiniowanie projektów aktów prawnych dotyczących zatrudnienia oraz wnioskowanie w sprawie wydania lub zmiany obowiązujących przepisów,
- 2) opiniowanie planów Funduszu Pracy oraz rocznych sprawozdań z działalności tego Funduszu,
- 3) wydawanie opinii w sprawach nabywania akcji lub obligacji oraz wniesienia udziałów do spółek ze środków Funduszu Pracy, a także w sprawach zaciągania kredytów i pożyczek przez Fundusz Pracy,
- 4) inspirowanie przedsięwzięć zmierzających do pełnego i racjonalnego zatrudnienia,
- 5) przedstawianie Ministrowi Pracy i Polityki Socjalnej okresowych informacji o swojej działalności oraz o działalności terenowych rad zatrudnienia.

Art. 8. 1. Tworzy się przy wojewodach wojewódzkie rady zatrudnienia jako organ opiniodawczo-doradcze.

2. Do zakresu działania wojewódzkich rad zatrudnienia należy w szczególności:

- 1) opiniowanie kierunków zatrudnienia w województwie,
- 2) ocena racjonalności gospodarki środkami Funduszu Pracy,
- 3) opiniowanie projektów planów finansowych, opracowywanych przez wojewódzkie urzędy pracy, oraz sprawozdań z ich wykonania,
- 4) inspirowanie przedsięwzięć zmierzających do pełnego i racjonalnego zatrudnienia w województwie,
- 5) ocenianie okresowych sprawozdań z działalności wojewódzkich i rejonowych urzędów pracy oraz przedstawianie Naczelnej Radzie Zatrudnienia okresowych sprawozdań i wniosków w sprawach zatrudnienia,
- 6) opiniowanie kryteriów przyznawania i umarzania pożyczek z Funduszu Pracy oraz przyznawania kredytów,
- 7) opiniowanie kandydatury na stanowisko kierownika wojewódzkiego urzędu pracy i wnioskowanie o odwołanie kierownika,
- 8) delegowanie przedstawiciela do komisji konkursowej w przypadku powoływania kierownika wojewódzkiego urzędu pracy w drodze konkursu.

Art. 9. 1. Tworzy się przy rejonowych urzędach pracy rejonowe rady zatrudnienia jako organy opiniodawczo-doradcze.

2. Do zakresu działania rejonowych rad zatrudnienia stosuje się odpowiednio przepisy art. 8 ust. 2.

Art. 10. 1. Naczelna Rada Zatrudnienia składa się z 24 osób, w równych częściach z przedstawicieli: ogólnokrajowych organizacji międzyzwiązkowych oraz ogólnokrajowych związków zawodowych reprezentatywnych dla pracowników większości zakładów pracy, organizacji pracodawców, organów administracji państwowej oraz samorządów terytorialnych.

2. Wojewódzkie rady zatrudnienia składają się z 16 osób, w równych częściach z przedstawicieli działających na terenie danego województwa organizacji związków zawodowych, pracodawców, organów administracji rządowej oraz samorządu terytorialnego. Przewodniczącym wojewódzkiej rady zatrudnienia jest wojewoda.

3. Rejonowe rady zatrudnienia składają się z 12 osób, w równych częściach z przedstawicieli działających na terenie rejonu organizacji związków zawodowych, pracodawców, organów administracji rządowej i samorządu terytorialnego. Przewodniczącym rejonowej rady zatrudnienia jest kierownik rejonowego organu rządowej administracji ogólnej.

4. Członków Naczelnej Rady Zatrudnienia i wojewódzkich rad zatrudnienia powołuje Minister Pracy i Polityki Socjalnej, natomiast członków rejonowych rad zatrudnienia powołuje wojewoda. Kadencja członków trwa 4 lata.

5. Minister Pracy i Polityki Socjalnej określa, w drodze rozporządzenia, organizację oraz tryb działania Naczelnej Rady Zatrudnienia. Organizację oraz tryb działania wojewódzkich i rejonowych rad zatrudnienia określa wojewoda.

6. Zakład pracy jest obowiązany zwolnić pracownika od pracy w celu wzięcia udziału w posiedzeniu Naczelnej Rady Zatrudnienia, wojewódzkiej lub rejonowej rady zatrudnienia.

Rozdział 3

Pośrednictwo pracy i poradnictwo zawodowe

Art. 11. 1. Pośrednictwo pracy polega na udzielaniu pomocy bezrobotnym i poszukującym pracy w uzyskaniu odpowiedniego zatrudnienia oraz zakładom pracy w znalezieniu odpowiednich pracowników.

2. Pośrednictwo pracy prowadzą rejonowe urzędy pracy. Pośrednictwo pracy jest wykonywane nieodpłatnie i opiera się na następujących zasadach:

- 1) dostępności usług pośrednictwa dla wszystkich osób poszukujących pracy oraz dla zakładów pracy,
- 2) dobrowolności — oznaczającej wolne od przymusu korzystanie z usług pośrednictwa pracy dla obu stron,
- 3) równości — oznaczającej obowiązek rejonowych urzędów pracy udzielania wszystkim poszukującym pracy pomocy w znalezieniu zatrudnienia, bez względu na ich narodowość, przynależność do organizacji politycznych, społecznych, na płeć, wyznanie i inne okoliczności,
- 4) jawności — oznaczającej, że każde wolne miejsce pracy zgłoszone do urzędu powinno być podane do wiadomości bezrobotnych i poszukujących pracy.

3. Zakłady pracy są obowiązane na bieżąco informować rejonowe urzędy pracy, właściwe dla siedziby zakładu pracy, o wszystkich wolnych miejscach pracy oraz o miejscach przygotowania zawodowego.

Art. 12. 1. Rejonowe urzędy pracy rejestrują bezrobotnych i inne osoby poszukujące pracy oraz prowadzą karty rejestracyjne tych osób.

2. Bezrobotni mają obowiązek zgłaszania się do właściwego rejonowego urzędu pracy w wyznaczonych terminach, co najmniej raz w miesiącu, oraz na każdorazowe jego wezwanie w celu potwierdzenia swej gotowości do pracy i uzyskania informacji o możliwościach zatrudnienia, przyuczenia do zawodu lub przekwalifikowania.

Art. 13. Rejonowe urzędy pracy w razie braku możliwości zapewnienia bezrobotnym odpowiedniej pracy:

- 1) inicjują przyuczenie do zawodu lub przekwalifikowanie bezrobotnych oraz przyznają i wypłacają zasiłki szkoleniowe w czasie tego przyuczenia lub przekwalifikowania, a także finansują tę działalność,
- 2) inicjują organizowanie dodatkowych miejsc pracy w zakładach pracy i udzielają im pomocy finansowej w tym zakresie,
- 3) inicjują oraz finansują, w zakresie ustalonym w ustawie, prace interwencyjne,
- 4) inicjują oraz finansują, w zakresie ustalonym w ustawie, roboty publiczne,
- 5) udzielają pożyczek i pomocy w uzyskaniu kredytów na podjęcie działalności gospodarczej,
- 6) przyznają i wypłacają zasiłki dla bezrobotnych.

Art. 14. 1. Rejonowy urząd pracy inicjuje przyuczenie do zawodu lub przekwalifikowanie bezrobotnych w celu zwiększenia ich szans na uzyskanie pracy, podwyższenia dotychczasowych kwalifikacji zawodowych lub zwiększenia aktywności zawodowej, a w szczególności w razie:

- 1) braku kwalifikacji zawodowych,
- 2) konieczności zmiany kwalifikacji w związku z brakiem propozycji pracy odpowiadającej ich kwalifikacjom i stanowi zdrowia,
- 3) utraty zdolności do wykonywania pracy w dotychczas wykonywanym zawodzie.

2. Na wniosek bezrobotnego rejonowy urząd pracy kieruje go na przyuczenie do zawodu lub przekwalifikowanie, jeżeli rodzaj tego szkolenia gwarantuje uzyskanie pracy i został spełniony jeden z warunków, o których mowa w ust. 1.

3. Przyuczenie do zawodu lub przekwalifikowanie nie powinno trwać dłużej niż 6 miesięcy. W przypadkach uzasadnionych programem szkolenia w danym zawodzie okres ten może być przedłużony przez rejonowy urząd pracy do 12 miesięcy.

Art. 15. 1. Wysokość zasiłku szkoleniowego wynosi 80% wynagrodzenia, a dla osób, które utraciły zdolność do wykonywania dotychczasowej pracy wskutek wypadku przy pracy, w drodze do pracy lub z pracy albo choroby zawodowej — 100% wynagrodzenia.

2. Zasiłek szkoleniowy nie może być niższy niż 40% kwoty przewidywanego przeciętnego wynagrodzenia, z zastrzeżeniem ust. 3 i 4, i nie może przekraczać 110% tego wynagrodzenia.

3. Wysokość zasiłku szkoleniowego dla bezrobotnych, z którymi w ostatnim zakładzie pracy rozwiązano stosunek pracy bez wypowiedzenia z ich winy lub umowa o pracę wygasła w wyniku porzucenia pracy, wynosi 33% kwoty przewidywanego przeciętnego wynagrodzenia.

4. Wysokość zasiłku szkoleniowego dla absolwentów, osób, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 9 lit. a), oraz osób, które podlegały ubezpieczeniu społecznemu z tytułu innej pozarolniczej działalności wynosi 115% przewidzianego dla tych osób zasiłku dla bezrobotnych.

5. Bezrobotny nie uprawniony do zasiłku, z zastrzeżeniem art. 34 pkt 3, a skierowany na przyuczenie do zawodu lub przekwalifikowanie, nie ma prawa do zasiłku szkoleniowego. Koszty szkolenia i ubezpieczenia takiego bezrobotnego ponosi rejonowy urząd pracy kierujący na szkolenie.

6. Zasiłek szkoleniowy, o którym mowa w ust. 1, podwyższa się każdorazowo począwszy od następnego kwartału po ogłoszeniu przeciętnego wynagrodzenia o procent wzrostu tego wynagrodzenia.

7. Bezrobotny, który z przyczyn nie usprawiedliwionych przerwał szkolenie, jest obowiązany do zwrotu jego kosztów i nabywa prawo do zasiłku, jeżeli spełnia warunki określone w art. 20 ust. 1 pkt 2.

8. Osobom pobierającym zasiłki szkoleniowe przysługują, na zasadach przewidzianych dla pracowników:

- 1) zasiłki rodzinne, pielęgnacyjne i pogrzebowe,
- 2) świadczenia z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych,
- 3) świadczenia zakładów opieki zdrowotnej, które są udzielane na podstawie wpisu w legitymacji ubezpieczeniowej, dokonywanego przez rejonowy urząd pracy.

9. Zasiłki szkoleniowe przysługują również za udokumentowane okresy niezdolności do pracy, za które przysługiwałyby zasiłki z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa.

10. Zasiłki, o których mowa w ust. 8 pkt 1, oraz zasiłki szkoleniowe wypłacane na warunkach określonych w ust. 9 podlegają rozliczeniu przez rejonowe urzędy pracy w ciężar składek na ubezpieczenie społeczne, w trybie przewidzianym dla tych składek.

11. Świadczenia określone w ust. 8 pkt 3 przysługują także członkowi rodziny osoby pobierającej zasiłek szkoleniowy na zasadach przewidzianych dla członków rodzin pracowników, na podstawie wpisu w legitymacji ubezpieczeniowej dokonywanego przez rejonowy urząd pracy.

12. Rejonowy urząd pracy może sfinansować ze środków funduszu pracy koszty przyuczenia do zawodu lub

przekwalifikowania pracowników, o których mowa w art. 16 ust. 1 pkt 2.

Art. 16. 1. Rejonowe urzędy pracy mogą udzielać z Funduszu Pracy pożyczek:

- 1) zakładom pracy na zorganizowanie dodatkowych miejsc pracy dla bezrobotnych skierowanych na te miejsca,
- 2) jednorazowo bezrobotnym oraz pracownikom w okresie wypowiedzenia, zwalnianym z pracy na podstawie przepisów o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy, na podjęcie działalności gospodarczej.

2. Wysokość pożyczki, o której mowa w ust. 1, nie może przekraczać dwudziestokrotnego przeciętnego wynagrodzenia.

3. Zakład pracy, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, jest zobowiązany do zorganizowania dodatkowych miejsc pracy w terminach określonych w umowie pożyczki i zatrudniania skierowanych bezrobotnych przez okres co najmniej 24 miesięcy.

4. Pożyczka dla osób, o których mowa w ust. 1 pkt 2, może być umorzona na wniosek pożyczkobiorcy do wartości 50%, pod warunkiem prowadzenia działalności gospodarczej co najmniej przez okres 24 miesięcy.

5. Warunki udzielania pożyczek, wysokość stopy procentowej oraz warunki spłaty określa się w umowie zawieranej przez rejonowy urząd pracy z pożyczkobiorcą, zgodnie z zasadami określonymi, w drodze rozporządzenia, przez Ministra Pracy i Polityki Socjalnej.

6. Wykazy zakładów pracy i osób, którym udzielono pożyczki, podawane są do wiadomości publicznej w rejonowym urzędzie pracy.

Art. 17. 1. Rejonowy urząd pracy zwraca zakładowi pracy część wydatków poniesionych na wynagrodzenie związane z zatrudnieniem bezrobotnego przy pracach interwencyjnych, w wysokości nie przekraczającej przysługującego mu zasiłku oraz składki na ubezpieczenie społeczne od tego wynagrodzenia przez okres do 6 miesięcy. Jeżeli bezrobotny nie był uprawniony do zasiłku, zwrotowi podlega wynagrodzenie w wysokości zasiłku minimalnego oraz składki od tego zasiłku.

2. Jeżeli zakład pracy nadal zatrudnia skierowanego bezrobotnego przez okres dalszych co najmniej 6 miesięcy, zawierając umowę o pracę na czas nie określony, po upływie tego okresu rejonowy urząd pracy zwraca temu zakładowi część wynagrodzenia wypłaconego w tym okresie w łącznej wysokości jednego przeciętnego wynagrodzenia oraz składkę na ubezpieczenie społeczne od tego wynagrodzenia.

3. Rejonowy urząd pracy, kierując bezrobotnego do prac interwencyjnych, ma obowiązek wziąć pod uwagę jego wiek, stan zdrowia oraz rodzaje uprzednio wykonywanej pracy.

Art. 18. 1. Na wniosek organizatora robót publicznych wynagrodzenie bezrobotnego, skierowanego przez rejonowy urząd pracy i zatrudnionego przy tych robotach, pokrywane jest z Funduszu Pracy w wysokości nie przekraczającej 75% przeciętnego wynagrodzenia na każdego skierowanego i zatrudnionego oraz składki na ubezpieczenie społeczne od tego wynagrodzenia.

2. Przepis art. 17 ust. 3 stosuje się odpowiednio.

Art. 19. Minister Pracy i Polityki Socjalnej, w drodze rozporządzenia, określa zasady organizowania prac interwencyjnych oraz robót publicznych.

Art. 20. 1. Prawo do zasiłku przysługuje bezrobotnemu za każdy dzień kalendarzowy po dniu zarejestrowania we właściwym rejonowym urzędzie pracy, jeżeli:

- 1) nie ma dla niego propozycji odpowiedniej pracy, propozycji przyuczenia do zawodu lub przekwalifikowania, skierowania do prac interwencyjnych, robót publicznych lub na utworzone dodatkowo miejsce pracy oraz
- 2) w okresie 12 miesięcy poprzedzających dzień zarejestrowania pozostawał w stosunku pracy albo w stosunku służbowym co najmniej 180 dni lub podlegał ubezpieczeniu społecznemu z tytułu innej pozarolniczej działalności przez okres co najmniej 180 dni.

2. Warunku określonego w ust. 1 pkt 2 nie stosuje się do bezrobotnych:

- 1) z którymi rozwiązano stosunek pracy na podstawie przepisów o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy, zarejestrowanych w okresie 6 miesięcy od dnia rozwiązania stosunku pracy,
- 2) absolwentów,
- 3) zwolnionych z zasadniczej albo okresowej służby wojskowej, służby wojskowej pełnionej w charakterze kandydata na żołnierza zawodowego, przeszkolenia wojskowego absolwentów szkół wyższych, zasadniczej służby w obronie cywilnej lub służby zastępczej, zarejestrowanych w okresie 3 miesięcy od dnia zwolnienia ze służby,
- 4) po urloпах wychowawczych, zarejestrowanych w okresie 6 miesięcy od dnia zakończenia urlopu wychowawczego,
- 5) u których ustala prawo do świadczeń rentowych, rehabilitacyjnych, zasiłków chorobowych lub macierzyńskich, zarejestrowanych w okresie 6 miesięcy od dnia ustania prawa do tych świadczeń,
- 6) zwolnionych z zakładów karnych, zarejestrowanych w okresie 3 miesięcy od dnia zwolnienia z zakładu, jeżeli w okresie 12 miesięcy przed pozbawieniem wolności spełniali warunek, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, lub pracowali w czasie odbywania kary pozbawienia wolności przez okres co najmniej 180 dni,
- 7) którzy po okresie pobierania zasiłku lub zasiłku szkoleniowego podjęli pracę, lecz z przyczyn dotyczących zakładu pracy nie przepracowali 180 dni, jeżeli w terminie 7 dni od dnia rozwiązania umowy o pracę zarejestrowali się we właściwym rejonowym urzędzie pracy; dotyczy to również bezrobotnych, którzy podjęli pracę w ramach prac interwencyjnych i robót publicznych.

3. Wysokość zasiłku wynosi:

- 1) 70% wynagrodzenia — przez okres pierwszych 3 miesięcy pobierania zasiłku,
- 2) 50% wynagrodzenia — przez dalsze 6 miesięcy,
- 3) 40% wynagrodzenia — po upływie 9 miesięcy.

4. Zasiłek nie może być niższy niż 33% kwoty przewidywanego przeciętnego wynagrodzenia, z zastrzeżeniem ust. 11, i nie może przekraczać kwoty tego wynagrodzenia.

5. Ustalenie wysokości zasiłków w myśl ust. 4 następuje każdorazowo poczynając od dnia ogłoszenia przewidywanego przeciętnego wynagrodzenia.

6. Bezrobotnym, którzy podlegali ubezpieczeniu społecznemu z tytułu innej pozarolniczej działalności przez okres co najmniej 180 dni poprzedzających dzień zarejestrowania, zasiłek ustala się od kwoty stanowiącej podstawę obliczania składki na ubezpieczenie społeczne.

7. Bezrobotnym absolwentom przysługuje zasiłek w wysokości 33% kwoty przewidywanego przeciętnego wynagrodzenia po upływie 3 miesięcy od zarejestrowania się.

8. Bezrobotnym wymienionym w ust. 2 pkt 3, 4 i 6 przysługuje zasiłek w wysokości 33% kwoty przewidywanego przeciętnego wynagrodzenia; bezrobotnym wymienionym w ust. 2 pkt 5 zasiłek oblicza się od świadczenia przysługującego za miesiąc poprzedzający rejestrację, z uwzględnieniem przepisów ust. 3 i 4.

9. Podstawę obliczania zasiłku i zasiłku szkoleniowego dla bezrobotnego, który przed zarejestrowaniem zatrudniony był za granicą w ramach eksportu budownictwa i usług związanych z eksportem, stanowi przeciętne wynagrodzenie obowiązujące w dniu rejestracji.

10. Bezrobotny nabywa prawo do zasiłku w wysokości 33% kwoty przewidywanego przeciętnego wynagrodzenia, jeżeli:

- 1) umowa o pracę w ostatnim zakładzie pracy została rozwiązana bez wypowiedzenia z jego winy lub wygasła w wyniku porzucenia pracy,
- 2) przerwał bez uzasadnionej przyczyny odbywanie przyuczania do zawodu lub przekwalifikowania.

11. Młodocianemu, z którym rozwiązano umowę o pracę w celu przygotowania zawodowego z przyczyn dotyczących zakładu pracy (art. 2 ust. 1 pkt 9 lit. a), oraz osobom, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 13 lit. b) i c), przysługuje zasiłek w wysokości 11% przewidywanego przeciętnego wynagrodzenia.

12. Bezrobotnym pobierającym zasiłki przysługują świadczenia, o których mowa w art. 15 ust. 8 pkt 1 i 3 i ust. 9, a członkom ich rodzin — świadczenia, o których mowa w art. 15 ust. 8 pkt 3.

13. Świadczenia wymienione w ust. 12 przysługują również absolwentom i członkom ich rodzin w okresie 3 miesięcy, o którym mowa w ust. 7.

Art. 21. 1. Zasiłki wypłaca się w okresach miesięcznych z dołu. Zasiłek ustala się dzieląc kwotę przysługującego zasiłku przez 30 dni i mnożąc przez liczbę dni kalendarzowych przypadających w okresie, za który przysługuje zasiłek.

2. Okres pobierania zasiłku nie może przekroczyć 12 miesięcy, z zastrzeżeniem ust. 3, 4 i 5.

3. Bezrobotni, którzy do dnia rejestracji pozostawali w stosunku pracy lub w stosunku służbowym przez co najmniej 25 lat kobiety i 30 lat mężczyźni, zachowują prawo do zasiłku przez okres do 18 miesięcy.

4. W razie urodzenia dziecka przez kobietę pobierającą zasiłek w okresie, o którym mowa w ust. 2 i 3, lub w ciągu 1 miesiąca po jego zakończeniu, okres ten ulega przedłużeniu o czas, przez który przysługiwałby jej, zgodnie z odrębnymi przepisami, zasiłek macierzyński.

5. Prawo do zasiłku do czasu nabycia prawa do emerytury zachowują bezrobotni:

- 1) którzy pozostawali w stosunku pracy lub stosunku służbowym przez okres co najmniej 30 lat kobiety i 35 lat mężczyźni,
- 2) którzy wykonywali prace uznane w przepisach emerytalno-rentowych za zatrudnienie w szczególnych warunkach przez okres co najmniej 15 lat w okresach wymienionych w ust. 3,
- 3) którym do uzyskania uprawnień emerytalnych brakuje nie więcej niż 2 lata,
- 4) wymienieni w art. 25 pkt 2.

6. Bezrobotny nabywa ponownie prawo do zasiłku, jeżeli spełnił warunki określone w art. 20 ust. 1 pkt 1 i 2.

7. Bezrobotny, który odbył przyuczenie do zawodu lub przekwalifikowanie, ma prawo do zasiłku przez okres 12 miesięcy następujących po okresie przyuczania lub przekwalifikowania, jeżeli rejonowy urząd pracy nie ma dla niego propozycji odpowiedniej pracy, propozycji wykonywania prac interwencyjnych lub robót publicznych.

8. Rejonowy urząd pracy wydaje decyzje o przyznaniu oraz utracie przez bezrobotnego prawa do zasiłku lub zasiłku szkoleniowego.

9. Uprawnionemu do zasiłku lub zasiłku szkoleniowego przysługują odsetki ustawowe, jeżeli rejonowy urząd pracy, od dnia złożenia przez uprawnionego wymaganych dokumentów — w terminach przewidzianych dla przyznania lub wypłaty tych świadczeń — nie ustalił prawa do nich lub nie dokonał ich wypłaty.

Art. 22. 1. Prawo do zasiłku nie przysługuje bezrobotnemu, który:

- 1) z przyczyn nie usprawiedliwionych nie stawił się w wyznaczonym terminie w rejonowym urzędzie pracy,
- 2) odmówił dwukrotnie bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniej pracy, przyuczania do zawodu lub przekwalifikowania, wykonywania prac interwencyjnych lub robót publicznych,
- 3) przebywa za granicą lub pozostaje w innej sytuacji powodującej brak gotowości do podjęcia pracy; o fakcie wyjazdu za granicę bezrobotny jest zobowiązany zawiadomić urząd pracy,
- 4) porzucił pracę, powodując wygaśnięcie umowy o pracę, lub z którym umowa o pracę została rozwiązana bez wypowiedzenia z jego winy,
- 5) odmówił poddania się badaniom lekarskim mającym na celu ustalenie zdolności do pracy,
- 6) otrzymał pożyczkę lub kredyt na podjęcie działalności gospodarczej,
- 7) jest tymczasowo aresztowany,
- 8) osiągnął w miesiącu dochód przekraczający połowę najniższego wynagrodzenia,
- 9) odbywa zasadniczą albo okresową służbę wojskową, służbę wojskową w charakterze kandydata na żołnierza zawodowego, przeszkolenie wojskowe absolwentów szkół wyższych, zasadniczą służbę w obronie cywilnej lub służbę zastępczą,
- 10) pobiera rentę inwalidzką, rodzinną, świadczenie rehabilitacyjne albo otrzymał wynagrodzenie lub odszkodowanie w wysokości wynagrodzenia po ustaniu stosunku pracy bądź uposażenie lub odprawę po ustaniu stosunku służbowego,
- 11) pobiera zasiłek wychowawczy po ustaniu stosunku pracy lub stosunku służbowego,
- 12) pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym z małżonkiem osiągającym dochody przekraczające dwukrotnie przeciętne wynagrodzenie; nie dotyczy to przypadków, gdy dochód na członka rodziny nie przekracza 33% przeciętnego wynagrodzenia; dochód ten stwierdza się na podstawie zaświadczenia właściwego zakładu pracy lub urzędu.

2. Bezrobotny, o którym mowa w ust. 1, z zastrzeżeniem przepisu art. 20 ust. 1 pkt 2, uzyskuje prawo do zasiłku:

- 1) po upływie 90 dni od dnia ponownego zgłoszenia się w rejonowym urzędzie pracy — w przypadkach wymienionych w ust. 1 pkt 1 i 2,
- 2) od dnia zgłoszenia się w rejonowym urzędzie pracy — w przypadku wymienionym w ust. 1 pkt 3,
- 3) po upływie 90 dni od dnia zarejestrowania się w rejonowym urzędzie pracy — w przypadkach wymienionych w ust. 1 pkt 4,
- 4) od dnia przedłożenia w rejonowym urzędzie pracy orzeczenia lekarskiego o zdolności do wykonywania pracy — w przypadku wymienionym w ust. 1 pkt 5,
- 5) po spłacie pożyczki lub kredytu i zarejestrowaniu się w rejonowym urzędzie pracy — w przypadku wymienionym w ust. 1 pkt 6,
- 6) od dnia ustania okoliczności — w przypadkach wymienionych w ust. 1 pkt 7, 9 i 12,
- 7) w miesiącu następującym po tym, w którym osiągnął wynagrodzenie — w przypadku wymienionym w art. 2 ust. 2 pkt 1,
- 8) po upływie okresu równego tyłu miesiącom, ile wynosi iloraz osiągniętego dochodu netto i najniższego wynagrodzenia — w przypadku wymienionym w art. 2 ust. 2 pkt 2,
- 9) od dnia zarejestrowania w rejonowym urzędzie pracy po wygaśnięciu prawa do świadczeń lub upływu okresu, za który świadczenie wypłacono — w przypadkach wymienionych w ust. 1 pkt 10 i 11.

3. Bezrobotni pobierający zasiłki są obowiązani składać rejonowemu urzędowi pracy co miesiąc oświadczenia o nieosiąganiu wynagrodzeń lub dochodu przekraczających granice określone w ust. 2 pkt 7 i 8. Niezłożenie oświadczenia powoduje utratę prawa do zasiłku.

Art. 23. 1. Bezrobotny, który pobrał nienależnie świadczenie pieniężne określone w ustawie, jest zobowiązany do jego zwrotu w terminie 14 dni od dnia doręczenia decyzji rejonowego urzędu pracy.

2. Za nienależnie pobrane świadczenia w rozumieniu ust. 1 uważa się:

- 1) świadczenia wypłacone mimo zaistnienia okoliczności powodujących ustanie prawa do świadczeń lub obniżenie wysokości świadczeń, jeżeli bezrobotny pobierający świadczenie był pouczony o tych okolicznościach,
- 2) świadczenia wypłacone na podstawie nieprawdziwych oświadczeń lub sfalszowanych dokumentów albo w innych przypadkach świadomego wprowadzenia w błąd rejonowego urzędu pracy przez bezrobotnego.

3. Nie można żądać zwrotu nienależnie pobranych świadczeń za okres dłuższy niż 12 miesięcy.

4. Rejonowy urząd pracy na wniosek bezrobotnego może odroczyć zwrot nienależnie pobranego świadczenia na okres nie dłuższy niż 2 lata oraz w porozumieniu z właściwym ośrodkiem pomocy społecznej, w wyjątkowych przypadkach, uzasadnionych szczególnie trudną sytuacją materialną, rodzinną lub losową bezrobotnego, odstąpić od żądania zwrotu tego świadczenia.

5. Kwoty nienależnie pobranych świadczeń, o których mowa w ust. 1—3, podlegają ściągnięciu w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

Art. 24. 1. Okresy pobierania zasiłków, o których mowa w art. 15 i 20, wlicza się do okresów pracy wymaganych do nabycia lub zachowania uprawnień pracowniczych oraz do okresów zatrudnienia w rozumieniu przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin.

2. Okresów pobierania zasiłków nie wlicza się jednak do:

- 1) okresów pozostawania w stosunku pracy lub stosunku służbowym albo podlegania ubezpieczeniu społecznemu, o których mowa w art. 20 ust. 1 pkt 2,

- 2) okresu pracy, od którego zależy nabycie prawa do urlopu wypoczynkowego,
- 3) stażu pracy określonego w odrębnych przepisach, wymaganego do wykonywania niektórych zawodów.

Art. 25. Osobom objętym przepisami o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy przysługuje:

- 1) zasiłek szkoleniowy — w wysokości 100% wynagrodzenia, nie więcej niż przewidywane przeciętne wynagrodzenie, w okresie przyznania do zawodu lub przekwalifikowania, z uwzględnieniem zapisu art. 15 ust. 6,
- 2) zasiłek w wysokości 75% wynagrodzenia — obliczonego według zasad dotyczących obliczania podstawy wymiaru emerytury i renty, określonych w przepisach o emeryturach i rentach z ubezpieczenia społecznego, jednakże w kwocie nie niższej od najniższego wynagrodzenia; zasiłek przysługuje osobom, które ukończyły lub ukończą wiek 55 lat kobieta, 60 lat mężczyzna w roku kalendarzowym, w którym rozwiązano stosunek pracy lub stosunek służbowy, i posiadają co najmniej minimalny okres zatrudnienia uprawniający do emerytury, jeżeli dla tej bezrobotnej osoby nie ma propozycji odpowiedniej pracy; art. 15 ust. 6 i 8 pkt 1 i 3 oraz art. 22 ust. 1 pkt 8 stosuje się odpowiednio,
- 3) dodatek wyrównawczy, wypłacany przez okres nie dłuższy niż 3 miesiące, jeżeli pracownik odbywał przyuczenie do zawodu lub przekwalifikowanie, w wysokości stanowiącej różnicę między zasiłkiem szkoleniowym a wynagrodzeniem w nowym zakładzie pracy; w celu ustalenia wysokości dodatku przyjmuje się wysokość ostatniego wypłaconego zasiłku szkoleniowego, podwyższoną według zasad określonych w art. 15 ust. 6.

Art. 26. Zakłady pracy zatrudniające absolwentów szkół wyższych, zawodowych lub ogólnokształcących są zwolnione od ustalania od wynagrodzeń tych absolwentów składki na Fundusz Pracy, podatków od płac, od wynagrodzeń i za wzrost wynagrodzeń — przez okres nie przekraczający 12 miesięcy od dnia zatrudnienia absolwenta skierowanego przez rejonowy urząd pracy.

Art. 27. Rejonowy urząd pracy może przyznać z Funduszu Pracy zakładowi pracy, który zatrudnił skierowanego przez ten organ absolwenta szkoły wyższej, zawodowej lub ogólnokształcącej, zwrot wypłaconego absolwentowi wynagrodzenia w wysokości nie przekraczającej kwoty zasiłku, jaki przysługiwałby temu absolwentowi, oraz składki na ubezpieczenie społeczne od tej kwoty, jeżeli przewiduje się, że zatrudnienie absolwenta w tym zakładzie będzie trwać dłużej niż 12 miesięcy.

Art. 28. Kwoty obliczonych zasiłków i zasiłków szkoleniowych za należyty okres zaokrągla się w górę do pełnego tysiąca złotych.

Art. 29. 1. Wojewódzkie i rejonowe urzędy pracy prowadzą orientację i poradnictwo zawodowe w celu udzielania młodocianym nie pobierającym nauki oraz pełnoletnim kandydatom do pracy specjalistycznej pomocy w wyborze zawodu, przekwalifikowaniu lub podjęciu pracy.

2. Orientacja zawodowa polega na ukierunkowywaniu młodocianych i pełnoletnich do podjęcia odpowiedniego zatrudnienia, wyboru zawodu lub przekwalifikowania.

3. Poradnictwo zawodowe polega na udzielaniu porad wykorzystujących specjalistyczne badania lekarskie, psychologiczne i pedagogiczne.

4. Wojewódzkie i rejonowe urzędy pracy mogą zlecać wykonywanie specjalistycznych badań psychologicznych uprawnionym do tego jednostkom.

5. Orzecznictwo lekarskie na potrzeby poradnictwa zawodowego wykonują zakłady opieki zdrowotnej.

6. Koszty badań psychologicznych, pedagogicznych i lekarskich nie mogą obciążać bezrobotnego.

Art. 30. 1. W województwach (rejonach lub gminach), w których liczba bezrobotnych nie przekracza 2% ogółu zatrudnionych, Rada Ministrów może, w drodze rozporządzenia, skrócić okres pobierania zasiłków dla wszystkich bądź niektórych grup bezrobotnych do 3 miesięcy; Rada Ministrów może również wyłączyć prawo do zasiłków osób, które pobierają świadczenia określone w art. 25, a także ograniczyć lub wyłączyć świadczenia określone w art. 16.

2. W rejonach administracyjnych, w których występuje znaczne nasilenie prac sezonowych, Rada Ministrów może, w drodze rozporządzenia, ograniczyć prawo do pobierania zasiłków do okresów poza sezonem.

3. W rejonach administracyjnych o szczególnym nasileniu bezrobocia Rada Ministrów może, w drodze rozporządzenia, przedłużyć okres pobierania zasiłku.

Art. 31. 1. Minister Pracy i Polityki Socjalnej określa, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady:

- 1) prowadzenia pośrednictwa pracy, orientacji i poradnictwa zawodowego,
- 2) prowadzenia rejestracji i ewidencji bezrobotnych oraz poszukujących pracy,
- 3) przyznawania świadczeń określonych w ustawie,
- 4) ustalania trybu pobierania składek na Fundusz Pracy od osób podlegających ubezpieczeniu społecznemu z tytułu innej pozarolniczej działalności.

2. Minister Pracy i Polityki Socjalnej może:

- 1) powołać pełnomocników do realizacji niektórych zadań wynikających z ustawy,
- 2) upoważnić do prowadzenia pośrednictwa pracy inne organy, organizacje lub osoby, określając zasady, warunki, termin ważności upoważnienia, zakres prowadzenia pośrednictwa pracy i obowiązki z tym związane oraz wysokość opłat taryfowych pobieranych od zakładów pracy.

3. Jeżeli warunki i obowiązki zawarte w upoważnieniu, o którym mowa w ust. 2 pkt 2, nie są przestrzegane, Minister Pracy i Polityki Socjalnej może cofnąć upoważnienie przed upływem terminu ważności upoważnienia.

4. Prowadzenie pośrednictwa pracy w celach zysku jest zakazane.

Rozdział 4

Świadczenia przysługujące rolnikom zwalnianym z pracy

Art. 32. Osobom podlegającym ubezpieczeniu społecznemu rolników, które zostały zwolnione z pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy i nie są uprawnione do świadczeń dla bezrobotnych na podstawie ustawy, przysługują świadczenia na warunkach i w zakresie określonych w niniejszym rozdziale.

Art. 33. Świadczenia określone w art. 34 przysługują osobie, o której mowa w art. 32, jeżeli:

1) w okresie 12 miesięcy poprzedzających dzień zgłoszenia wniosku o przyznanie świadczenia pozostawała w stosunku pracy co najmniej 180 dni i stosunek ten został rozwiązany z przyczyn dotyczących zakładu pracy,

2) podatek z gospodarstwa rolnego lub działu specjalnego nie przekracza kwoty podatku rolnego z 5 ha przeliczeniowych albo w przeliczeniu na jednego członka gospodarstwa domowego nie mającego stałych, pozarolniczych źródeł dochodu nie przekracza kwoty podatku rolnego z 1 ha przeliczeniowego.

Art. 34. Świadczenia obejmują:

- 1) pokrycie składek na ubezpieczenie społeczne rolników za osobę, z którą rozwiązano stosunek pracy, w okresie pierwszych czterech kwartałów po tym rozwiązaniu, z wyłączeniem okresu pobierania zasiłku szkoleniowego,
- 2) przyuczenie do zawodu lub przekwalifikowanie w celu podjęcia zatrudnienia lub działalności gospodarczej poza gospodarstwem rolnym,
- 3) zasiłek szkoleniowy w związku z tym przyuczeniem lub przekwalifikowaniem, w wysokości 2/3 świadczeń określonych w art. 25 pkt 1,
- 4) świadczenia z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, powstałych w związku z odbywaniem tego przyuczenia lub przekwalifikowania,
- 5) jednorazową pożyczkę, o której mowa w art. 16, na podjęcie pozarolniczej działalności gospodarczej, nie wyłączając działalności wytwórczej lub usługowej związanej z rolnictwem.

Art. 35. Pokrycie składek, przewidziane w art. 34 pkt 1, polega na przekazaniu z Funduszu Pracy na odpowiednie fundusze ubezpieczenia społecznego rolników, na podstawie decyzji kierownika właściwego rejonowego urzędu pracy, wydanej na wniosek rolnika zobowiązanego do zapłacenia składki, kwot należności z tytułu poszczególnych rat kwartalnych. Świadczenie to przysługuje począwszy od najbliższej raty kwartalnej, której wymagalność przypada po dniu rozwiązania stosunku pracy.

Rozdział 5

Zatrudnienie w ramach Ochotniczych Hufców Pracy

Art. 36. 1. Zadania w zakresie zatrudnienia wykonują także Ochotnicze Hufce Pracy.

2. Ochotnicze Hufce Pracy są państwową jednostką organizacyjną, nadzorowaną przez Ministra Pracy i Polityki Socjalnej.

Art. 37. Do zadań Ochotniczych Hufców Pracy należy w szczególności:

- 1) organizowanie zatrudnienia młodzieży,
- 2) tworzenie warunków uzyskiwania i podwyższania kwalifikacji zawodowych i ogólnych oraz przekwalifikowania zawodowego młodzieży,
- 3) udzielanie pomocy młodzieży zaniedbanej wychowawczo i wymagającej specjalnej troski.

Art. 38. Zatrudnienie uczestników Ochotniczych Hufców Pracy odbywa się na zasadach określonych w Kodeksie pracy.

Art. 39. Rada Ministrów określa, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zadania, organizację, zasady finanso-

wania i sprawowania nadzoru nad Ochotniczymi Hufcami Pracy, a także zadania rządowej administracji ogólnej oraz państwowych jednostek organizacyjnych w tworzeniu warunków działalności Ochotniczych Hufców Pracy.

Rozdział 6

Świadczenia przysługujące osobom podejmującym zatrudnienie poza miejscem dotychczasowego zamieszkania

Art. 40. 1. Osobom, które podjęły pracę wymagającą zmiany dotychczasowego miejsca zamieszkania, odpowiedni organ samorządu terytorialnego może udzielić:

- 1) jednorazowej pożyczki na zagospodarowanie,
- 2) pożyczki na własny wkład warunkującej uzyskanie kredytu na podstawie przepisów w sprawie ogólnych zasad kredytowania budownictwa mieszkaniowego, jeżeli zakład pracy nie przydzieli mieszkania.

2. Rejonowy urząd pracy zwraca organowi samorządu terytorialnego jedną czwartą pożyczki, o której mowa w ust. 1 pkt 1, jednakże kwotę nie przekraczającą trzykrotnego przeciętnego wynagrodzenia, po przepracowaniu przez pożyczkobiorcę co najmniej 12 miesięcy.

3. Pożyczka, o której mowa w ust. 1 pkt 1, podlega umorzeniu po przepracowaniu w danej miejscowości okresu ustalonego przy udzielaniu pożyczki przez organ samorządu terytorialnego.

Art. 41. Rejonowy urząd pracy wydaje osobie skierowanej do pracy poza miejscem stałego zamieszkania bilet kredytowy na przejazd do miejsca przyszłej pracy najtańszym środkiem komunikacji publicznej.

Rozdział 7

Zatrudnianie obywateli polskich za granicą u pracodawców zagranicznych oraz zatrudnianie cudzoziemców w Polsce

Art. 42. Zatrudnianie obywateli polskich za granicą u pracodawców zagranicznych jest realizowane na podstawie:

- 1) umów międzynarodowych,
- 2) umów zawartych przez upoważnione jednostki kierujące z obywatelami polskimi, kierowanymi przez te jednostki do pracy za granicą u pracodawców zagranicznych,
- 3) umów zawartych przez obywateli polskich z pracodawcami zagranicznymi.

Art. 43. 1. Kierowanie obywateli polskich do pracy za granicą u pracodawców zagranicznych odbywa się na podstawie upoważnień udzielanych jednostkom kierującym przez Ministra Pracy i Polityki Socjalnej. Nie wymaga takiego upoważnienia kierowanie do pracy za granicą na podstawie przepisów o szkolnictwie wyższym oraz w ramach umów o świadczenie usług artystycznych i umów z radiofoniami zagranicznymi; przepisy art. 31 ust. 2 pkt 2 i ust. 4 stosuje się odpowiednio.

2. Jeżeli warunki i obowiązki wynikające z upoważnienia, o którym mowa w ust. 1, nie są przestrzegane, Minister Pracy i Polityki Socjalnej może cofnąć upoważnienie przed upływem terminu jego ważności.

3. Kierowanie do pracy za granicą przez jednostki kierujące odbywa się na podstawie umów zawieranych przez te

jednostki z obywatelami polskimi kierowanymi do pracy za granicą, które regulują w szczególności:

- 1) czas zatrudnienia za granicą,
- 2) obowiązki osoby skierowanej i jednostki kierującej,
- 3) zwrot kosztów związanych ze skierowaniem do pracy za granicą, a w szczególności:
 - a) załatwienia formalności związanych z wyjazdem,
 - b) ubezpieczenia skierowanych od nieszczęśliwych wypadków i chorób tropikalnych,
 - c) załatwienia innych spraw zleconych przez kierownego do pracy za granicą.

Art. 44. 1. Okres zatrudnienia obywateli polskich za granicą na podstawie umów, o których mowa w art. 42 pkt 2, jest traktowany jako okres zatrudnienia w Polsce w zakresie uprawnień pracowniczych oraz w rozumieniu przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin, o ubezpieczeniu społecznym i rodzinnym oraz świadczeniach pieniężnych z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, pod warunkiem opłacania składek na ubezpieczenie społeczne i Fundusz Pracy, chyba że umowy międzynarodowe stanowią inaczej.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do obywateli polskich zatrudnionych za granicą na podstawie umów, o których mowa w art. 42 pkt 1.

Art. 45. 1. Jednostka kierująca, która realizuje zatrudnienie na podstawie umów, o których mowa w art. 42 pkt 2, jest obowiązana przekazywać:

- 1) na konto Zakładu Ubezpieczeń Społecznych składkę na ubezpieczenie społeczne za każdą osobę skierowaną do pracy za granicą, wymierzoną od kwoty zadeklarowanej przez osobę skierowaną, nie niższej jednak od przeciętnego wynagrodzenia — w wysokości przewidzianej dla pracowników zatrudnionych w Polsce,
- 2) na Fundusz Pracy kwotę odpowiadającą 12% przeciętnego wynagrodzenia za każdy miesiąc trwania ubezpieczenia społecznego od osoby skierowanej do pracy za granicą.

2. Przepisów ust. 1 nie stosuje się do wakacyjnego zatrudnienia młodzieży uczącej się i studiującej.

Art. 46. 1. Jeżeli umowy międzynarodowe nie stanowią inaczej, okresy pracy obywateli polskich za granicą na podstawie umów, o których mowa w art. 42 pkt 3, uznaje się, za zastrzeżeniem ust. 2, za okresy zatrudnienia na obszarze Polski w rozumieniu przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin, o ubezpieczeniu społecznym i rodzinnym oraz o świadczeniach pieniężnych z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych.

2. Uznanie okresów, o których mowa w ust. 1, następuje pod warunkiem udokumentowania tych okresów oraz uiszczenia składek na ubezpieczenie społeczne pracowników w wysokości przewidzianej dla pracowników zatrudnionych w Polsce od zadeklarowanej kwoty, nie niższej jednak od przeciętnego wynagrodzenia.

Art. 47. Okres udokumentowanego zatrudnienia za granicą na podstawie zawieranych przez obywateli polskich z pracodawcami zagranicznymi umów, o których mowa w art. 42 pkt 3, jest traktowany jak okres zatrudnienia w Polsce w zakresie uprawnień pracowniczych od dnia zgłoszenia przez zainteresowanego podjęcia zatrudnienia za granicą u pracodawcy zagranicznego we właściwym ze względu na miejsce zamieszkania wojewódzkim urzędzie

pracy i pod warunkiem dokonywania miesięcznych wpłat na Fundusz Pracy kwoty odpowiadającej 12% przeciętnego wynagrodzenia.

Art. 48. Podstawę obliczania zasiłków i zasiłków szkoleniowych dla osób, które powróciły do kraju po zakończeniu pracy za granicą, o której mowa w art. 42, stanowi kwota deklarowana jako podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne.

Art. 49. Minister Pracy i Polityki Socjalnej określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) tryb dokonywania wpłat, o których mowa w art. 45 ust. 1 pkt 2 i art. 47,
- 2) tryb uiszczania składek na ubezpieczenia społeczne, o których mowa w art. 45 ust. 1 pkt 1, art. 46 ust. 2 oraz art. 56 ust. 1 pkt 2 i 5,
- 3) szczegółowe zasady nabywania uprawnień i tryb wypłaty zasiłków z ubezpieczenia społecznego obywatelom polskim w związku z zatrudnieniem za granicą u pracodawców zagranicznych.

Art. 50. 1. Zakłady pracy lub osoby fizyczne mogą zatrudniać cudzoziemców na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej lub powierzać płatne świadczenie usług, jeżeli uzyskają na to zezwolenie wojewódzkiego urzędu pracy; urząd ten, wydając zezwolenie, uwzględnia sytuację na rynku pracy i opinie wojewódzkiej rady zatrudnienia.

2. Zezwolenie, o którym mowa w ust. 1, jest wydawane na czas oznaczony dla konkretnego cudzoziemca u wskazanego pracodawcy. Zezwolenie to określa także rodzaj wykonywanej pracy lub zajmowane stanowisko. Może ono być cofnięte przez organ wydający, jeżeli wymaga tego sytuacja na rynku pracy.

3. Minister Pracy i Polityki Socjalnej w porozumieniu z Ministrem Finansów określi, w drodze rozporządzenia, tryb i zasady zatrudniania cudzoziemców przy realizacji usług eksportowych świadczonych przez jednostki zagraniczne w Polsce.

4. Jeżeli przepisy odrębne uzależniają możliwość wykonywania zawodu od uzyskania zgody właściwego organu na jego wykonywanie, zakład pracy przed wystąpieniem do organu, o którym mowa w ust. 1, jest obowiązany uzyskać taką zgodę.

5. Sekretarz Naukowy Polskiej Akademii Nauk ustali warunki zatrudniania cudzoziemców w placówkach Polskiej Akademii Nauk.

6. Minister Edukacji Narodowej, w porozumieniu z właściwymi ministrami, ustali warunki zatrudniania cudzoziemców w szkołach wyższych, szkołach oraz placówkach oświatowo-wychowawczych.

7. Przepisy ust. 1 i 4 nie naruszają przepisów regulujących odrębne warunki zatrudniania cudzoziemców lub zawierające zakaz zatrudniania cudzoziemców.

Rozdział 8

Fundusz Pracy

Art. 51. 1. Tworzy się państwowy celowy fundusz, zwany dalej „Funduszem Pracy”.

2. Funduszem Pracy dysponuje Minister Pracy i Polityki Socjalnej.

Art. 52. 1. Zakłady pracy opłacają obowiązkowe składki na Fundusz Pracy, ustalane od wypłat stanowiących podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne.

2. Osoby nie będące pracownikami zakładów pracy, a podlegające ubezpieczeniu społecznemu lub zaopatrzeniu emerytalnemu z tytułu innej pozarolniczej działalności, opłacają obowiązkową składkę na Fundusz Pracy od kwot stanowiących podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne lub zaopatrzenie emerytalne.

3. Wysokość składki, o której mowa w ust. 1 i 2, określa ustawa budżetowa.

Art. 53. Spółdzielnie inwalidów i niewidomych oraz zakłady szkoleniowo-produkcyjne Polskiego Związku Głuchych i Polskiego Związku Niewidomych oraz Związku Ociemniałych Żołnierzy Rzeczypospolitej Polskiej, Towarzystwo Opieki nad Ociemniałymi oraz Zakład dla Niewidomych w Laskach nie mają obowiązku opłacania składek, o których mowa w art. 52 ust. 1.

Art. 54. 1. Dochodami Funduszu Pracy są:

- 1) obowiązkowe składki od zakładów pracy oraz osób podlegających ubezpieczeniu społecznemu z tytułu innej pozarolniczej działalności, o których mowa w art. 52,
- 2) dotacje z budżetu państwa na uzupełnienie środków Funduszu Pracy przeznaczonych na wypłatę obowiązkowych świadczeń, po wykorzystaniu środków ze składki, o których mowa w pkt 1,
- 3) dochody z tytułu oprocentowania depozytów oraz udziałów Funduszu Pracy w spółkach,
- 4) dochody z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej,
- 5) środki pochodzące z innych źródeł na podstawie odrębnych przepisów,
- 6) inne wpływy.

2. Dochodami Funduszu Pracy są również:

- 1) wpłaty wnoszone przez jednostki kierujące obywateli podejmujących zatrudnienie u pracodawców zagranicznych w przypadkach, o których mowa w art. 45 ust. 1 pkt 2 oraz art. 47,
- 2) wpłaty dokonywane przez partnerów zagranicznych z tytułu rekrutacji pracowników polskich zatrudnionych w ramach umów międzynarodowych.

3. Środki, o których mowa w ust. 2 pkt 2, są gromadzone na rachunku środków dewizowych.

Art. 55. 1. Składki na Fundusz Pracy opłaca się za okres trwania ubezpieczenia społecznego, w trybie i na zasadach przewidzianych dla składek na ubezpieczenie społeczne i zaopatrzenie emerytalne. Poboru składek na Fundusz Pracy dokonuje Zakład Ubezpieczeń Społecznych w okresach miesięcznych, łącznie ze składkami na ubezpieczenie społeczne i zaopatrzenie emerytalne, oraz przekazuje zebrane tytułem składek kwoty na Fundusz Pracy w terminie do 15 dnia następnego miesiąca.

2. Od składek na Fundusz Pracy nie opłaconych w terminie Zakład Ubezpieczeń Społecznych pobiera odsetki za zwłokę na zasadach i w wysokości określonych przepisami o zobowiązaniach podatkowych. Składki te oraz należności z tytułu odsetek za zwłokę i dodatkowych opłat, o których mowa w ust. 3, nie opłacone w terminie, podlegają ściąganiu w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

3. W razie nieopłacenia składek na Fundusz Pracy lub opłacenia ich w niższej od należnej wysokości, Zakład Ubezpieczeń Społecznych może obciążyć zakład pracy lub osobę podlegającą ubezpieczeniu społecznemu lub zaopatrzeniu emerytalnemu z tytułu innej pozarolniczej działalności dodatkową opłatą w wysokości 100% należnej kwoty składek.

Art. 56. 1. Środki Funduszu Pracy przeznacza się na finansowanie:

- 1) kosztów przyuczenia do pracy lub przekwalifikowania bezrobotnych oraz pracowników zwalnianych z pracy, o których mowa w art. 16 ust. 1 pkt 2,
- 2) zasiłków szkoleniowych, o których mowa w art. 15 i art. 25 pkt 1, oraz składki na ubezpieczenie społeczne,
- 3) pożyczek, o których mowa w art. 16, i kosztów ich obsługi, gwarancji spłaty kredytu udzielanego osobom, o których mowa w art. 16, na tworzenie nowych miejsc pracy oraz różnicy między stopą procentową kredytu refinansowego a preferencyjną stopą procentową stosowaną wobec pożyczkobiorców wymienionych w art. 16,
- 4) kosztów wynagrodzeń bezrobotnych, kierowanych do prac interwencyjnych, robót publicznych i składek na ubezpieczenie społeczne,
- 5) zasiłków, o których mowa w art. 20 i art. 25 pkt 2, oraz składki na ubezpieczenie społeczne osób pobierających te zasiłki,
- 6) zwrotu pożyczki na zasadach określonych w art. 40 ust. 2,
- 7) dodatków wyrównawczych i wynagrodzeń, o których mowa w art. 25 pkt 3 i art. 27, oraz ustalonych od nich składek na ubezpieczenie społeczne,
- 8) biletów kredytowych, o których mowa w art. 41,
- 9) dodatków wyrównawczych wypłaconych osobom objętym przepisami o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy oraz składki na ubezpieczenie społeczne,
- 10) opracowywania centralnych i wojewódzkich informacji zawodowych oraz wyposażenia dla prowadzenia orientacji i poradnictwa zawodowego,
- 11) wynagrodzeń wypłacanych młodocianym pracownikom zakładów pracy, zatrudnionym na podstawie umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego, oraz składki na ubezpieczenie społeczne za tych pracowników,
- 12) ekwiwalentów pieniężnych wypłacanych uczniom szkół zawodowych dla niepracujących w okresie praktycznej nauki zawodu w warsztatach szkolnych lub zakładach pracy, odbywanej na podstawie umowy zawartej między szkołą a zakładem pracy,
- 13) dodatków i premii wypłacanych pracownikom za wykonywanie obowiązków opiekunów praktyk uczniowskich,
- 14) udziałów wnoszonych do spółek,
- 15) nabywania akcji lub obligacji,
- 16) świadczeń przysługujących bezrobotnym rolnikom zwolnionym z pracy w trybie przepisów o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy,

- 17) depozytów celowych w bankach i innych instytucjach,
- 18) kosztów przekazywania bezrobotnym należnych świadczeń pieniężnych,
- 19) badań, ekspertyz i analiz dotyczących rynku pracy oraz wprowadzania i rozwijania systemu informatycznego,
- 20) zadań związanych z pomocą bezrobotnym, realizowanych w ramach działań statutowych przez organizacje i instytucje, po zasięgnięciu opinii Naczelnej Rady Zatrudnienia,
- 21) odsetek ustawowych za nieterminowe wypłaty świadczeń bezrobotnym.

2. Wydatki, o których mowa w ust. 1 pkt 11, 12 i 13, są finansowane z Funduszu Pracy do wysokości najniższych wypłat, określonych w odrębnych przepisach.

3. Minister Pracy i Polityki Socjalnej po zasięgnięciu opinii Naczelnej Rady Zatrudnienia oraz w porozumieniu z Ministrem Finansów może określić inne niż wymienione w ust. 1 cele, na które mogą być przeznaczone środki Funduszu Pracy.

4. Minister Pracy i Polityki Socjalnej określa zasady finansowania wydatków z Funduszu Pracy, ustalonych w ust. 1, oraz zasady współpracy organów zatrudnienia z bankami i instytucjami finansującymi.

5. Wypłaty wynagrodzeń finansowane z Funduszu Pracy nie wchodzi do podstawy opodatkowania podatkiem od płac, od wynagrodzeń i za wzrost wynagrodzeń. Od tych wynagrodzeń nie ustala się składki na Fundusz Pracy.

Art. 57. Dochody Funduszu Pracy zwalnia się od podatku dochodowego.

Art. 58. W sprawach nie uregulowanych w niniejszym rozdziale stosuje się odpowiednio przepisy prawa budżetowego o gospodarce funduszami celowymi.

Rozdział 9

Odpowiedzialność za wykroczenia przeciwko przepisom ustawy

Art. 59. 1. Kto w imieniu zakładu pracy lub w imieniu własnym zatrudnia cudzoziemca na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej bez zezwolenia, podlega karze grzywny.

2. W razie popełnienia wykroczenia określonego w ust. 1, można orzec zakaz prowadzenia działalności gospodarczej.

3. Tej samej karze podlega, kto prowadzi pośrednictwo pracy bez upoważnienia albo w celu osiągnięcia zysku.

Art. 60. Kto świadomie zatrudnia przez okres co najmniej miesiąca osobę pobierającą zasiłek w wymiarze czasu pracy wyższym niż połowa obowiązującego czasu pracy lub wypłaca świadczenie wyższe niż połowa najniższego wynagrodzenia, podlega karze grzywny.

Rozdział 10

Zmiany w obowiązujących przepisach, przepisy przejściowe i końcowe

Art. 61. 1. Zasiłki lub zasiłki szkoleniowe, przyznane bezrobotnym przed dniem wejścia w życie ustawy, wypłaca się na zasadach dotychczasowych przez okres do 3 miesięcy od dnia jej wejścia w życie, chyba że wcześniej zajdą okoliczności powodujące ich utratę.

2. Zasiłki, o których mowa w ust. 1, nie podlegają podwyższeniu w przypadku zmiany wysokości najniższego lub przeciętnego wynagrodzenia albo przewidywanego przeciętnego wynagrodzenia.

Art. 62. Okresy pobierania zasiłków, o których mowa w art. 21 ust. 2—4, liczy się poczynając od dnia wejścia w życie ustawy.

Art. 63. 1. Zorganizowane na mocy art. 3 wojewódzkie i rejonowe urzędy pracy pozostają w siedzibach wojewódzkich i rejonowych biur pracy działających w dniu wejścia w życie ustawy.

2. Pracownicy wojewódzkich i rejonowych biur pracy stają się pracownikami odpowiednio wojewódzkich i rejonowych urzędów pracy z dniem ich zorganizowania.

3. Umowy najmu zawarte z wojewódzkimi i rejonowymi biurami pracy mają zastosowanie do wojewódzkich i rejonowych urzędów pracy przez czas określony w tych umowach.

4. Mienie wojewódzkich i rejonowych biur pracy, służące w dniu wejścia w życie ustawy wykonywaniu ich zadań, przechodzi w zarząd odpowiednio wojewódzkich i rejonowych urzędów pracy z dniem ich zorganizowania.

5. Zobowiązuje się wojewodów i kierowników urzędów rejonowych do zapewnienia urzędom pracy warunków niezbędnych do wykonywania powierzonych zadań.

Art. 64. Do dnia 1 stycznia 1993 r. zadania wynikające z niniejszej ustawy realizują Minister Pracy i Polityki Socjalnej oraz wojewodowie przy pomocy podporządkowanych im bezpośrednio wojewódzkich i rejonowych biur pracy.

Art. 65. 1. Dla celów podatku dochodowego od osób fizycznych organy zatrudnienia podwyższą wypłacane osobom fizycznym zasiłki należne za miesiąc styczeń 1992 r., których podstawę naliczenia stanowi wynagrodzenie ustalone według stawek lub kwot obowiązujących do 31 grudnia 1991 r., przeliczając je w taki sposób, aby po potrąceniu podatku dochodowego nie były one niższe niż zasiłki za ten miesiąc przed przeliczeniem, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. Zasiłek po przeliczeniu, o którym mowa w ust. 1, nie może być wyższy niż 125% zasiłku przed przeliczeniem.

Art. 66. W ustawie z dnia 28 grudnia 1989 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. z 1990 r. Nr 4, poz. 19, Nr 10, poz. 59 i Nr 51, poz. 298 oraz z 1991 r. Nr 83, poz. 372) w art. 8 ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Dodatek wyrównawczy jest wypłacany przez zakład pracy, w którym pracownik podjął pracę, przez okres nie

dłuższy niż 6 miesięcy od dnia rozwiązania stosunku pracy z przyczyn określonych w art. 1 ust. 1 i 2, w wysokości stanowiącej różnicę między wynagrodzeniami w poprzednim i nowym zakładzie pracy. Kwota dodatku wyrównawczego nie może przekraczać w miesiącu przeciętnego wynagrodzenia ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin. Wydatki z tego tytułu obciążają środki Funduszu Pracy.”

Art. 67. W ustawie z dnia 17 grudnia 1974 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. z 1983 r. Nr 30, poz. 143, z 1985 r. Nr 4, poz. 15, z 1986 r. Nr 42, poz. 202 oraz z 1989 r. Nr 4, poz. 21 i Nr 35, poz. 192) w art. 6 w ust. 2 w pkt 1 po wyrazach „działalność zarobkową” dodaje się wyrazy „lub uprawniony jest do zasiłku dla bezrobotnych”.

Art. 68. W ustawie z dnia 23 grudnia 1988 r. o działalności gospodarczej (Dz. U. Nr 41, poz. 324, z 1990 r. Nr 26, poz. 149, Nr 34, poz. 198 i Nr 86, poz. 504 oraz z 1991 r. Nr 31, poz. 128 i Nr 73, poz. 321) w art. 8:

- a) dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1,
- b) dodaje się ust. 2 w brzmieniu:

„2. Organ dokonujący wpisu do ewidencji działalności gospodarczej obowiązany jest odnotować ten wpis w dowodzie osobistym osoby podejmującej działalność gospodarczą.”

Art. 69. 1. Traci moc ustawa z dnia 29 grudnia 1989 r. o zatrudnieniu (Dz. U. Nr 75, poz. 446, z 1990 r. Nr 9, poz. 57 i Nr 56, poz. 323 oraz z 1991 r. Nr 7, poz. 24 i Nr 46, poz. 201).

2. Do czasu uchwalenia ustawy budżetowej na rok 1992 składka na Fundusz Pracy opłacana jest w dotychczasowej wysokości.

Art. 70. Ustawa wchodzi w życie z pierwszym dniem miesiąca następującego po miesiącu, w którym została ogłoszona, z tym że:

- 1) art. 2 ust. 1 pkt 2 i art. 3 wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1993 r.,
- 2) przepisy ustawy dotyczące zasiłku dla absolwentów szkół ogólnokształcących wchodzi w życie od dnia 1 września 1991 r.,
- 3) przepisy ustawy dotyczące zasiłku przysługującego bezrobotnym kobietom za udokumentowane okresy, za które przysługiwałyby zasiłki z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, wchodzi w życie od dnia 1 lipca 1991 r.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej: *L. Wałęsa*